

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข 1
สารบัญตาราง	ข 7
สารบัญภาพ	ข 9
ภาคผนวก	ผ - 1
บทที่ 1 ธรณีวิทยาและธรณีสิ่งแวดล้อม	1-1
1.1 ธรณีวิทยาชายฝั่งทะเลอันดามัน	1-1
1.1.1 การลำดับชั้นหิน	1-3
1.2 คู่มือการสำรวจธรณีวิทยาเบื้องต้น	1-13
1.2.1 หินอัคนี	1-13
แบบบันทึกข้อมูลธรณีวิทยาภาคสนาม	1-21
แบบตรวจสอบหินแกรนิต	1-24
1.2.2 หินตะกอน	1-25
แบบตรวจสอบหินตะกอน	1-40
1.2.3 หินแปร	1-41
แบบตรวจสอบหินแปร	1-45
1.3 หินกับการเปลี่ยนแปลง	1-46
1.3.1 สาเหตุการเกิดหลุมยุบ	1-46
1.3.2 กระบวนการเกิดหลุมยุบ	1-47
บรรณานุกรม	1-52
บทที่ 2 ทรัพยากรดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	2-1
2.1 การศึกษาทรัพยากรดินในสนาม และแบบบันทึกการสำรวจทรัพยากร	2-1
การศึกษาสัณฐานดิน (Soil morphology)	2-1
2.1.1 ชั้นดิน (Horizon)	2-1
2.1.2 โครงสร้างดิน (Soil Structure)	2-3
2.1.3 การยึดตัว (Consistence)	2-5

	หน้า
2.1.4 เนื้อดิน (Soil texture)	2-8
2.1.5 สีดิน (Soil color)	2-10
2.1.6 อุณหภูมิดิน (Soil temperature)	2-13
2.1.7 ปฏิกริยาดิน หรือความเป็นกรด-เบสของดิน (Soil reaction : soil pH)	2-14
แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาดินภาคสนาม	2-15
บรรณานุกรม	2-19
บทที่ 3 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.1 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	3-2
3.2 ขอบเขตและวิธีการสำรวจทรัพยากรป่าไม้	3-3
3.2.1 การจำแนกพื้นที่และชนิดป่าไม้	3-3
3.2.2 รูปแบบและวิธีการสำรวจทรัพยากรป่าไม้	3-3
3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของสังคมพืช	3-11
3.3 แบบบันทึกข้อมูลสำหรับแปลงตัวอย่างขนาด 10 x 10 เมตร (แบบบันทึก 1)	3-15
3.4 แบบบันทึกข้อมูลสำหรับแปลงตัวอย่างขนาด 4 x 4 เมตร (แบบบันทึก 2)	3-16
3.5 แบบบันทึกข้อมูลสำหรับแปลงตัวอย่างขนาด 1 x 1 เมตร (แบบบันทึก 3)	3-17
บรรณานุกรม	3-18
บทที่ 4 แหล่งน้ำผิวดินและระบบทางน้ำ	4-1
4.1 การศึกษาทรัพยากรน้ำเชิงปริมาณ	4-1
4.2 การคำนวณหาปริมาณน้ำท่า	4-2
4.2.1 การวัดปริมาณการไหลของน้ำด้วยวิธีความเร็ว – พื้นที่หน้าตัด	4-2
4.2.2 พื้นที่หน้าตัด (A)	4-2
4.2.3 ความลึกของลำน้ำ (D)	4-3
4.2.4 ความเร็วกระแสน้ำ (V)	4-4
4.3 ตัวอย่างการสำรวจและการคำนวณปริมาณน้ำท่า	4-6
4.3.1 ขั้นตอนการสำรวจ	4-6

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.2 ตัวอย่างการคำนวณปริมาณน้ำท่า (กรณีใช้หุ่นลอยในการวัดความเร็วกระแสน้ำ)	4-7
4.3.3 ตัวอย่างการคำนวณปริมาณน้ำท่า (กรณีใช้ Current meter ในการวัดความเร็วกระแสน้ำ)	4-9
4.4 แบบบันทึกการสำรวจแหล่งน้ำผิวดิน	4-12
บรรณานุกรม	4-16
บทที่ 5 คุณภาพน้ำ	5-1
5.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารละลายและเครื่องมือวิเคราะห์น้ำ	5-1
5.1.1 การเตรียมเครื่องแก้วและเครื่องมือวิเคราะห์น้ำ	5-1
5.1.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารเคมีและสารละลายเคมี	5-2
5.1.3 การเตรียมน้ำกลั่นที่ใช้เป็นประจําและการเตรียมเป็นสารละลาย	5-3
5.2 การศึกษาทรัพยากรน้ำด้านคุณภาพ	5-9
5.2.1 คุณภาพน้ำ (Water Quality)	5-9
5.2.2 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ	5-9
5.2.3 การเก็บตัวอย่างและการรักษาตัวอย่างน้ำ	5-10
5.2.4 การเก็บตัวอย่างน้ำ	5-10
5.2.5 ข้อควรปฏิบัติในการเก็บและรักษาตัวอย่างน้ำ	5-11
5.2.6 การรักษาคุณภาพตัวอย่างน้ำ	5-12
5.3 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ	5-13
5.3.1 น้ำผิวดิน	5-13
5.3.2 น้ำใต้ดิน	5-14
5.4 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ด้านกายภาพ	5-15
5.4.1 อุณหภูมิ (Temperature)	5-15
5.4.2 ความขุ่นของน้ำ (Turbidity)	5-16
5.4.3 ความโปร่งใสของน้ำ (Transparency)	5-18
5.4.4 สี (Color)	5-19
5.4.5 ของแข็ง (Solids)	5-21

เลขที่	ชื่อเรื่อง	หน้า
5.5	การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ด้านเคมี	5-24
5.5.1	ออกซิเจนที่ละลายน้ำ (Dissolved Oxygen, DO)	5-24
5.5.2	บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand , BOD)	5-30
5.5.3	การนำไฟฟ้า (Conductivity)	5-35
5.5.4	ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	5-35
5.5.5	ความเป็นด่าง (Alkalinity)	5-39
5.5.6	ความกระด้างของน้ำ (Hardness)	5-41
5.5.7	ความเค็ม (Salinity)	5-42
5.5.8	ฟอสเฟต (Phosphate)	5-44
5.5.9	การตรวจสอบฟอสเฟตด้วย Test Kit	5-46
5.5.10	แอมโมเนียไนโตรเจน (Ammonia Nitrogen)	5-50
5.5.11	ไนไตรท์ไนโตรเจน (Nitrite Nitrogen)	5-52
5.5.12	ไนเตรทไนโตรเจน (Nitrate Nitrogen)	5-56
5.5.13	การตรวจสอบไนเตรทด้วย Test Kit	5-62
5.5.14	เหล็ก (Iron, Fe)	5-66
5.5.15	แมงกานีส (Manganese, Mn)	5-68
5.6	การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ด้านชีวภาพ	5-71
5.6.1	แพลงก์ตอน (Plankton)	5-71
5.6.2	คลอโรฟิลล์ เอ (Chlorophyll a)	5-74
5.6.3	สัตว์หน้าดิน (Benthos)	5-76
5.6.4	โคลิฟอร์มแบคทีเรียและฟีคัล โคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Coliform Bacteria and Fecal Coliform Bacteria)	5-77
5.6.5	การตรวจสอบกลุ่มโคลิฟอร์มแบคทีเรียด้วย Test Kit	5-80
5.7	แบบบันทึกข้อมูลคุณภาพน้ำชายฝั่งทะเล	5-91
	บรรณานุกรม	5-95

	หน้า
บทที่ 6 ทรัพยากรปะการัง และการประเมินสภาพแนวปะการัง	6-1
6.1 บทนำ	6-1
6.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแนวปะการัง	6-1
6.3 ลักษณะทางชีววิทยาของปะการัง	6-2
6.4 ประเภทของแนวปะการัง	6-4
6.4.1 แนวปะการังบริเวณชายฝั่ง (fringing reefs)	6-4
6.4.2 แนวปะการังแบบกำแพง (barrier reefs)	6-4
6.4.3 แนวปะการังแบบวงแหวนหรือเกือกม้า (atoll reefs)	6-4
6.5 สิ่งมีชีวิตบริเวณแนวปะการัง	6-5
6.6 ประโยชน์ของแนวปะการัง	6-6
6.7 ปัจจัยสภาพแวดล้อม	6-8
6.8 วิธีการสำรวจและประเมินสภาพแนวปะการัง	6-10
6.8.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจ	6-10
6.8.2 วิธีการสำรวจแนวปะการัง	6-12
6.8.3 แบบบันทึกข้อมูลร้อยละการปกคลุมของปะการังโดยวิธี Manta Tow	6-12
6.9 การแปลผล	6-18
6.10 การติดตามการเปลี่ยนแปลงแนวปะการังโดยวิธี Line Intercept Transect	6-18
6.11 การติดตามการเปลี่ยนแปลงแนวปะการังโดยวิธีของ Reef Check	6-19
6.12 การติดตามการเปลี่ยนแปลงแนวปะการังโดยวิธี Video Belt Transect	6-20
บรรณานุกรม	6-21
บทที่ 7 ทรัพยากรหญ้าทะเล และการประเมินสภาพแนวหญ้าทะเล	7-1
7.1 บทนำ	7-1
7.2 ลักษณะทั่วไปของหญ้าทะเล	7-1
7.3 ประโยชน์ของแนวหญ้าทะเล	7-2
7.4 ปัจจัยสิ่งแวดล้อม	7-5
7.5 ชนิดและลักษณะของหญ้าทะเล	7-7

เลข		หน้า
7-0	7.6 วิธีการประเมินและติดตามสถานภาพของหญ้าทะเล	7-13
7-0	7.6.1 การสำรวจสภาพทั่วไปของแหล่งหญ้าทะเลที่ทำการศึกษา	7-13
7-0	7.6.2 การวาง Line Transect	7-13
7-0	7.6.3 การเก็บข้อมูลบริเวณจุดเก็บตัวอย่าง	7-14
7-0	7.6.4 การแปลผล	7-15
7-0	7.7 แบบบันทึกข้อมูลหญ้าทะเล	7-17
7-0	บรรณานุกรม	7-19
7-0	7.5.6 ความหนาแน่นของใบหญ้าทะเลต่อพื้นที่	5-41
7-0	7.5.7 ความเค็ม (Salinity)	5-42
7-0	7.5.8 ฟอสเฟต (Phosphate)	5-44
7-0	7.5.9 การตรวจสภาพพืชด้วยดาวเทียม	5-46
7-0	7.5.10 ขอบใบหญ้าทะเล (Above-ground biomass)	5-50
7-0	7.5.11 ใบหญ้าทะเลในโคลน (Submerged biomass)	5-51
7-0	7.5.12 ใบหญ้าทะเลในโคลน (Submerged biomass)	5-54
7-0	7.5.13 ความหนาแน่นของใบหญ้าทะเลต่อพื้นที่	5-62
7-0	7.5.14 เมล็ด (Seed, Pel)	5-66
7-0	7.5.15 ความหนาแน่นของใบหญ้าทะเลต่อพื้นที่	5-68
7-0	7.6 การสำรวจสภาพแหล่งหญ้าทะเล	5-71
7-0	7.6.1 การสำรวจสภาพแหล่งหญ้าทะเล	5-71
7-0	7.6.2 ชนิดหญ้าทะเล (Chlorophyll a)	5-74
7-0	7.6.3 ชนิดหญ้าทะเล (Chlorophyll a)	5-76
7-7	7.6.4 โคลิฟอร์มแบคทีเรียในดิน	5-77
7-7	7.6.5 การตรวจสภาพดิน	5-80
7-7	7.7 แบบบันทึกข้อมูลหญ้าทะเล	5-91
7-7	บรรณานุกรม	5-95
7-7		5-97

	หน้า
ตารางที่ 1-1 ลำดับการเกิดหินตะกอน หินแปรและหินอัคนี ตามมาตราธรณีกาล	1-10
ในเขตชายฝั่งทะเลอันดามัน	1-10
ตารางที่ 2-1 แบบตรวจสอบการแบ่งชั้นดินหลัก	2-3
ตารางที่ 2-2 แบบบันทึกการสำรวจคุณสมบัติของโครงสร้างดิน	2-4
ตารางที่ 2-3 แสดงขนาดของโครงสร้างดินชนิดต่าง ๆ	2-5
ตารางที่ 2-4 แบบตรวจสอบคุณสมบัติการยึดตัวของดิน	2-6
ตารางที่ 2-5 แบบตรวจสอบเนื้อดิน	2-10
ตารางที่ 2-6 แบบตรวจสอบสีดิน	2-13
ตารางที่ 2-7 แบบตรวจสอบอุณหภูมิดิน	2-14
ตารางที่ 2-8 แบบตรวจสอบอุณหภูมิดิน	2-14
ตารางที่ 4-1 ตัวอย่างการคำนวณพื้นที่หน้าตัด (A)	4-4
ตารางที่ 4-2 ระดับความลึกในการวัดความเร็วกระแสน้ำและการคำนวณความเร็วเฉลี่ยในหน้าตัดย่อย	4-5
ตารางที่ 4-3 แสดงการคำนวณปริมาณการไหลน้ำจุดศึกษาบ้านนาทุ่งใหญ่	4-9
ตารางที่ 4-4 แสดงการคำนวณปริมาณการไหลน้ำจุดศึกษาบ้านห้วยโจ้	4-10
ตารางที่ 5-1 ดัชนีคุณภาพน้ำที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพน้ำผิวดิน	5-14
ตารางที่ 5-2 ดัชนีคุณภาพน้ำที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพน้ำใต้ดิน	5-14
ตารางที่ 5-3 คุณลักษณะของชุดทดสอบออกซิเจนละลายน้ำ	5-28
ตารางที่ 5-4 แสดงเกณฑ์ของดัชนี	5-28
ตารางที่ 5-5 คุณลักษณะของชุดทดสอบความเป็นกรด-ด่าง	5-38
ตารางที่ 5-6 คุณลักษณะของชุดทดสอบฟอสเฟต	5-48
ตารางที่ 5-7 คุณลักษณะของชุดทดสอบไนเตรท	5-64
ตารางที่ 5-8 แสดงกำลังขยายของกล้องจุลทรรศน์	5-72
ตารางที่ 5-9 ตัวอย่างตารางการรายงานผลคุณภาพน้ำผิวดิน	5-89
ตารางที่ 5-10 ตัวอย่างตารางการรายงานผลคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการบริโภค	5-90
ตารางที่ 6-1 แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลร้อยละการปกคลุมของปะการังโดยวิธี Manta Tow	6-12
ตารางที่ 6-2 การแบ่งกลุ่มของสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังออกเป็นประเภทต่างๆ (English et al.,1997)	6-14
ตารางที่ 7-1 ลักษณะของหญ้าทะเลแต่ละชนิดและชื่อท้องถิ่น	7-8

ชื่อ	หน้า
ตารางที่ ผ-1 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ผ-2
ตารางที่ ผ-2 แสดงการกำหนดประเภทคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง	ผ-5
ตารางที่ ผ-3 แสดงค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง	ผ-6
ตารางที่ ผ-4 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน	ผ-8
ตารางที่ ผ-5 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค	ผ-11
ตารางที่ ผ-6 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำประปาของการประปานครหลวง	ผ-13
ตารางที่ ผ-7 แสดงมาตรฐานน้ำสำหรับระบายลงบ่อน้ำบาดาล	ผ-16
ตารางที่ ผ-8 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งในทางน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน)	ผ-17
ตารางที่ ผ-9 แสดงมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม	ผ-18
ผ-9 กำหนดโดยประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2539)	ผ-18
ตารางที่ ผ-10 เกณฑ์คุณลักษณะของน้ำทิ้งระบายออกจากโรงงาน	ผ-21
ตารางที่ ผ-11 แสดงเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ	ผ-24
ตารางที่ ผ-12 แสดงเกณฑ์คุณภาพน้ำที่ความเข้มข้นสูงสุดที่ยินยอมให้มีอยู่ในแหล่งน้ำ	ผ-25
ผ-14	ผ-25
ผ-15	ผ-25
ผ-16	ผ-25
ผ-17	ผ-25
ผ-18	ผ-25
ผ-19	ผ-25
ผ-20	ผ-25
ผ-21	ผ-25
ผ-22	ผ-25
ผ-23	ผ-25
ผ-24	ผ-25
ผ-25	ผ-25
ผ-26	ผ-25
ผ-27	ผ-25
ผ-28	ผ-25
ผ-29	ผ-25
ผ-30	ผ-25
ผ-31	ผ-25
ผ-32	ผ-25
ผ-33	ผ-25
ผ-34	ผ-25
ผ-35	ผ-25
ผ-36	ผ-25
ผ-37	ผ-25
ผ-38	ผ-25
ผ-39	ผ-25
ผ-40	ผ-25
ผ-41	ผ-25
ผ-42	ผ-25
ผ-43	ผ-25
ผ-44	ผ-25
ผ-45	ผ-25
ผ-46	ผ-25
ผ-47	ผ-25
ผ-48	ผ-25
ผ-49	ผ-25
ผ-50	ผ-25
ผ-51	ผ-25
ผ-52	ผ-25
ผ-53	ผ-25
ผ-54	ผ-25
ผ-55	ผ-25
ผ-56	ผ-25
ผ-57	ผ-25
ผ-58	ผ-25
ผ-59	ผ-25
ผ-60	ผ-25
ผ-61	ผ-25
ผ-62	ผ-25
ผ-63	ผ-25
ผ-64	ผ-25
ผ-65	ผ-25
ผ-66	ผ-25
ผ-67	ผ-25
ผ-68	ผ-25
ผ-69	ผ-25
ผ-70	ผ-25
ผ-71	ผ-25
ผ-72	ผ-25
ผ-73	ผ-25
ผ-74	ผ-25
ผ-75	ผ-25
ผ-76	ผ-25
ผ-77	ผ-25
ผ-78	ผ-25
ผ-79	ผ-25
ผ-80	ผ-25
ผ-81	ผ-25
ผ-82	ผ-25
ผ-83	ผ-25
ผ-84	ผ-25
ผ-85	ผ-25
ผ-86	ผ-25
ผ-87	ผ-25
ผ-88	ผ-25
ผ-89	ผ-25
ผ-90	ผ-25
ผ-91	ผ-25
ผ-92	ผ-25
ผ-93	ผ-25
ผ-94	ผ-25
ผ-95	ผ-25
ผ-96	ผ-25
ผ-97	ผ-25
ผ-98	ผ-25
ผ-99	ผ-25
ผ-100	ผ-25

	หน้า
ภาพที่ 1-1 ลักษณะของคาบสมุทรไทยและรอยเลื่อนที่สำคัญในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย	1-2
ภาพที่ 1-2 ลักษณะภูเขาหินปูนยุคออร์โดวิเซียน อำเภอละงู จังหวัดสตูล	1-3
ภาพที่ 1-3 ภาพร่างลักษณะของซากดึกดำบรรพ์นอคิลอยด์ ในยุคออร์โดวิเซียน	1-4
ภาพที่ 1-4 ลักษณะของซากดึกดำบรรพ์เทนตะกูลด์ (กรมทรัพยากรธรณี, 2549)	1-4
ภาพที่ 1-5 ลักษณะของหินโคลนปนกรวด แหลมไม้ไผ่ จังหวัดภูเก็ต	1-5
ภาพที่ 1-6 ภูมิลักษณะของภูเขาหินปูนที่เรียกว่า “คาสต์” (Karst landform) อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่	1-6
ภาพที่ 1-7 หินทราย ของมหาสมุทรมิโซโซอิก แหลมจุกควาย อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	1-7
ภาพที่ 1-8 ซากดึกดำบรรพ์หอยขมน้ำจืดในชั้นหินปูนที่สุสานหอยแหลมโพธิ์ จังหวัดกระบี่	1-8
ภาพที่ 1-9 แผนที่แนวชายฝั่งทะเลสมัยโฮโลซีน (ประมาณ 6,000 ปี ที่ผ่านมา)	1-11
ภาพที่ 1-10 การแผ่กระจายของหินแกรนิตและอิกนิแทรคซอนอื่นในประเทศไทย	1-12
ภาพที่ 1-11 ลักษณะของภูเขาหินแกรนิตเมื่อยอดเขาก่อนข้างมน และทึบแน่น บริเวณเทือกเขาบรรทัด จังหวัดตรัง	1-13
ภาพที่ 1-12 A : หินแกรนิตผลึกใหญ่ จะเห็นผลึกแร่เฟลสปาร์สีส้มส่วนเนื้อพื้นเป็น แร่ควอร์ตสีขาว สีดำจะเป็นไบโอไทต์ B : แกรนิตเนื้อดอก มีแท่งผลึกสี่เหลี่ยมผืนผ้า สีขาว คือ แร่เฟลสปาร์	1-14
ภาพที่ 1-13 ส่วนประกอบของ แร่ประกอบหินแกรนิต	1-15
ภาพที่ 1-14 เพกมาไทต์ (pegmatite) ประกอบด้วยผลึกแร่เฟลสปาร์ ควอร์ต และสีดำเป็นผลึกแร่ทัวมาลีน	1-15
ภาพที่ 1-15 พนัง (dike) ในหินแกรนิต	1-16
ภาพที่ 1-16 สารแปลกปลอม (inclusion หรือ xenolite) เป็นแร่ซึ่งตกผลึกทีหลัง หรือบางบริเวณ อาจเป็นเศษหินที่แทรกปนอยู่ในเนื้อหินแกรนิต อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง (เป็นสีดำ ดังภาพ A และ B)	1-16
ภาพที่ 1-17 หินแกรนิตผุจะแตกออกเป็นกาบ ส่วนที่ไม่ผุหรืออยู่ด้านในจะมีลักษณะค่อนข้างกลม	1-17
ภาพที่ 1-18 A : ผลึกควอร์ตเนื้อทึบ B : ผลึกควอร์ตเนื้อใส	1-17
ภาพที่ 1-19 A : แร่มีสโคลไวท์ B : ไบโอไทต์	1-18
ภาพที่ 1-20 แร่ฮอร์นเบลนด์ ผลึกแร่ฮอร์นเบลนด์มีสีเขียวเข้มมี ลักษณะเป็นแท่ง	1-19
ภาพที่ 1-21 A : ดิบุกในพนังหินเพกมาไทต์ B : ผลึก แร่ดิบุก	1-20
ภาพที่ 1-22 ผังการประมาณเปอร์เซ็นต์ของแร่ที่มีอยู่ ณ จุดศึกษา	1-25
ภาพที่ 1-23 ส่วนประกอบของหินปูน	1-26

	หน้า
ภาพที่ 1-24 ผลึกแร่แคลไซต์ตามแนวรอยแตกในหินปูน	1-26
ภาพที่ 1-25 สายแร่แคลไซต์ ณ วัดถ้ำอโศก อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	1-27
ภาพที่ 1-26 ลักษณะภูเขาหินปูน A : อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่	1-27
B : ภูเขาหินปูน ณ วัดถ้ำอโศก อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	1-27
ภาพที่ 1-27 ซากดึกดำบรรพ์ของนอติลอยด์ ยุคออร์โดวิเซียน ในหินปูนชุดทุ่งสง จังหวัดสตูล	1-28
ภาพที่ 1-28 ภาพเปรียบเทียบพื้นผิวของกลุ่มหินปูนทุ่งสง และหินปูนราชบุรี	1-28
ภาพที่ 1-29 ซากดึกดำบรรพ์ปะการังในหินปูนชุดราชบุรี (เพอร์เมียน 250 ล้านปี)	1-29
ภาพที่ 1-30 ก้อนทรงมนของหินเชิร์ต ในหินปูน	1-29
ภาพที่ 1-31 ชั้นหินของกลุ่มหินปูนราชบุรี แสดงรอยน้ำเซาะหิน (notch) ของระดับน้ำทะเลในอดีต	1-30
ณ หาดหยงหลิง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	1-30
ภาพที่ 1-32 เกาะหินโด่ง (stack) ในกลุ่มหินปูนราชบุรี เขาตะปู จังหวัดพังงา	1-30
ภาพที่ 1-33 หน้าผารอยเลื่อนในหินปูนราชบุรี เกาะพีพี จังหวัดกระบี่	1-30
ภาพที่ 1-34 รอยเลื่อนปกติในหินปูนราชบุรีที่เขาพังกัน จังหวัดพังงา	1-30
ภาพที่ 1-35 กลุ่มหินตะกอนชนิดเม็ด แยกชนิดหินตามขนาดของเม็ดตะกอน	1-30
ภาพที่ 1-36 ซากดึกดำบรรพ์ไทโรไบต์ ในหินทราย	1-31
ภาพที่ 1-37 ระบายชั้นหิน มุมเอียงของชั้นหิน และทิศทางมุมเอียงของชั้นหิน	1-31
ภาพที่ 1-38 หินทรายชั้นหนาสลับกับหินทรายแป้ง และหินดินดาน เกาะพีพี จังหวัดกระบี่	1-32
ภาพที่ 1-39 การเรียงชั้นปกติในหินทราย รอยคดโค้งในชั้นหินทรายสลับชั้นหินดินดาน	1-32
ภาพที่ 1-40 หินทรายสลับกับหินทรายแป้ง มุมเอียงชันประมาณ 90° อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่	1-32
ภาพที่ 1-41 รอยเลื่อนในชั้นหินทราย แผลมจุมกควาย อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	1-32
ภาพที่ 1-42 การวางชั้นเฉียงระดับในชั้นหินทรายเม็ดหยาบ และหินกรวดมน	1-32
หาดแหลมไซ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง	1-32
ภาพที่ 1-43 การวางชั้นเฉียงระดับในชั้นหินทรายเม็ดเล็ก เกาะไข จังหวัดภูเก็ต	1-32
ภาพที่ 1-44 การวางชั้นแบบเรียงขนาดของหินทรายจากเม็ดใหญ่ขึ้นไปหาเม็ดเล็ก	1-33
แหลมจุมกควาย จังหวัดกระบี่	1-33
ภาพที่ 1-45 มาตรฐานแสดงลักษณะต่าง ๆ ของเม็ดตะกอน	1-34
ภาพที่ 1-46 ลักษณะของหินกรวดเหลี่ยม (A) และหินกรวดมน (B)	1-35

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 1-47 A : หินปูนกรวดเหลี่ยม จังหวัดกาญจนบุรี B : หินปูนกรวดมน จังหวัดกระบี่ และ C : หินทรายกรวดมน จังหวัดกระบี่	1-35
ภาพที่ 1-48 ลักษณะแนวแตกถ้ำของหินดินดาน (fissility)	1-36
ภาพที่ 1-49 ลักษณะของชั้นหินดินดานสลับกับชั้นหินเคลย์ และหินปูน อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	1-36
ภาพที่ 1-50 ซากดึกดำบรรพ์ของหอยในหินดินดาน จังหวัดกระบี่	1-36
ภาพที่ 1-51 ลักษณะของชั้นหินเคลย์ ที่เหมืองลิกไนต์ อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่	1-37
ภาพที่ 1-52 ซากดึกดำบรรพ์ของปลาในหินเคลย์	1-37
ภาพที่ 1-53 รอยแตกเว้าคล้ายรูปทรงกลมในหิน โคลน เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต	1-37
ภาพที่ 1-54 ลักษณะของชั้นหิน โคลนมีมุมเอียงเท ประมาณ 10° เกาะมุกด์ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	1-37
ภาพที่ 1-55 หินโคลนปนกรวด เกาะสิเหร่ จังหวัดภูเก็ต	1-38
ภาพที่ 1-56 ชั้นหินทรายสลับชั้นหิน โคลนปนกรวด เกาะพีพี จังหวัดกระบี่	1-38
ภาพที่ 1-57 หินโคลนผุ ส่วนของหินที่มีความทนทานต่อการผุพังสึกกร่อนจะเหลือเป็นก้อนสีเข้ม บริเวณแหลมไม้ไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	1-38
ภาพที่ 1-58 รอยรีวคลื่นในหิน โคลน เกาะกระดาน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	1-39
ภาพที่ 1-59 ระแหงโคลนปัจจุบัน และระแหงโคลนที่แข็งตัวเป็นหิน โคลน	1-39
ภาพที่ 1-60 ส่วนประกอบของหินควอร์ตไซต์	1-41
ภาพที่ 1-61 ธรณีแปรสัณฐาน ทำให้หินทรายถูกแปรสภาพเป็นหินควอร์ตไซต์ และเป็นชั้นหินมีรอยคดโค้ง	1-42
ภาพที่ 1-62 แนวชั้นหินชนวน และรอยแตกแบบหินชนวน (slaty cleavage)	1-42
ภาพที่ 1-63 ชั้นหินฟิลไลต์ ที่บ้านคลองคูย์ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	1-43
ภาพที่ 1-64 ลักษณะมันวาวคล้ายไหมจากการเรียงตัวของแร่ไมคาบในหินฟิลไลต์	1-43
ภาพที่ 1-65 การแปรสภาพจากหินดินดานไปเป็นหินชนวน และหินฟิลไลต์ ตามอุณหภูมิตั้งสูงขึ้น	1-43
ภาพที่ 1-66 กระบวนการเกิดหินซอนเฟลส์ โดยการแปรสภาพแบบสัมผัส	1-44
ภาพที่ 1-67 ลักษณะริ้วขนานในหินไนส์ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1-45
ภาพที่ 1-68 พื้นดินที่ปกคลุมบนชั้นหินปูนที่มีโพรงถ้ำ มีน้ำใต้ดิน และน้ำบาดินไหลซึม ลงไปตามรอยแตก	1-47

ภาพที่	เนื้อหา	หน้า
ภาพที่ 1-69	เมื่อเพดานของโพรงหรือถ้าได้พื้นดินพังยุบลงไป ทำให้ดินที่ปกคลุมพังทลายลงไป เป็นหลุมยุบ	1-47
ภาพที่ 1-70	แผ่นดินยุบที่โรงเรียนทุ่งวิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	1-48
ภาพที่ 1-71	ตัวอย่างการเกิดหลุมยุบในพื้นที่หินปูน มลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา	1-49
ภาพที่ 1-72	หลุมยุบบริเวณบ้านปากคอก ตำบลสวนป่าสัมพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล	1-50
ภาพที่ 1-73	หลุมยุบที่บ้านหัวทาง หมู่ที่ 6 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	1-50
ภาพที่ 1-74	ภาพถ่ายหลุมยุบที่เกิดขึ้นในสระน้ำที่บ้านถ้ำทะเล ตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล	1-50
ภาพที่ 1-75	อาคารเรียนของโรงเรียนบ้านกาแนะ ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ซึ่งมีรอยร้าวมากกว่า 30 แห่ง สันนิษฐานว่าอาจจะมีโพรงใต้ดินระดับตื้นอยู่ใต้ฐานรากอาคารเรียน	1-51
ภาพที่ 1-76	หลุมยุบเกิดที่บ้านหัวทาง หมู่ 6 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล	1-51
ภาพที่ 2-1	ชั้นดินหลักตามหน้าตัดดิน	2-3
ภาพที่ 2-2	แสดงสามเหลี่ยมจำแนกประเภทเนื้อดิน 3 กลุ่ม 12 ชนิด	2-9
ภาพที่ 2-3	คู่มือตรวจสอบเนื้อดินในสนาม	2-10
ภาพที่ 2-4	การอ่านค่ารหัสสี Munsell	2-12
ภาพที่ 2-5	เทอร์มอมิเตอร์ดิน	2-13
ภาพที่ 3-1	รูปแบบของการวางแผนแปลงตัวอย่างขนาดต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา	3-4
ภาพที่ 3-2	ลักษณะและวิธีการวัดเส้นผ่าศูนย์กลางของพันธุ์ไม้ป่าบกและป่าชายเลน	3-8
ภาพที่ 3-3	ตัวอย่างพันธุ์ไม้ป่าชายเลน	3-9
ภาพที่ 3-4	การจัดทำ Profile Diagram เพื่อแสดงการจัดชั้นของชนิดพันธุ์ในสังคมพืช	3-14
ภาพที่ 4-1	ตัวอย่างภาพตัดขวางลำน้ำและการคำนวณพื้นที่หน้าตัด	4-4
ภาพที่ 4-2	การใช้หุ่นลอยในการวัดความเร็วกระแสน้ำ	4-6
ภาพที่ 4-3	จุดศึกษาบริเวณบ้านนาทุ่งใหญ่ ต.น้ำกุ่ม อ.นครไทย จ.พิษณุโลก	4-8
ภาพที่ 4-4	แสดงภาพตัดขวางลำน้ำแควน้อย บ้านนาทุ่งใหญ่	4-8
ภาพที่ 4-5	แสดงภาพตัดขวางแม่น้ำปิง บริเวณบ้านห้วยโจ้	4-10
ภาพที่ 5-1	บีกเกอร์ (Beaker)	5-5

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 5-2 ขวดรูปชมพู่ (Erlenmeyer Flask)	5-5
ภาพที่ 5-3 ขวดวัดปริมาตร (Volumetric Flask)	5-5
ภาพที่ 5-4 กระบอกตวง (Measuring Cylinder)	5-5
ภาพที่ 5-5 กรวยกรอง (Funnel)	5-6
ภาพที่ 5-6 ชุดกรองด้วยแรงสุญญากาศ (Vacuum Filtration)	5-6
ภาพที่ 5-7 ปิเปตแบบวัดปริมาตรหรือแบบถ่ายเท (Volumetric or Transfer Pipette)	5-6
ภาพที่ 5-8 ปิเปต (Measuring Pipette)	5-6
ภาพที่ 5-9 บิวเรต, ที่ยึดจับบิวเรตพร้อมแท่นยึดจับ (Burette, Burette Clamp and Stand)	5-6
ภาพที่ 5-10 เครื่องเก็บตัวอย่างน้ำแบบแนวตั้ง (Water Sampler (Vertical Type))	5-7
ภาพที่ 5-11 ถุงเก็บแพลงก์ตอน (Plankton Net)	5-7
ภาพที่ 5-12 เครื่องเก็บตัวอย่างตะกอนดินและสัตว์หน้าดิน (Grab Sampler)	5-7
ภาพที่ 5-13 ตะแกรงร่อนตัวอย่างตะกอนดินและสัตว์หน้าดิน (Sieve)	5-7
ภาพที่ 5-14 เครื่องตรวจวัดปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (Portable DO Meter)	5-7
ภาพที่ 5-15 เครื่องตรวจวัดความนำไฟฟ้า (Portable Conductivity Meter)	5-7
ภาพที่ 5-16 เครื่องตรวจวัดความเป็นกรด-ด่าง แบบพกพา (Portable pH Meter)	5-8
ภาพที่ 5-17 เครื่องตรวจวัดความเป็นกรด-ด่าง แบบตั้งโต๊ะ (Benchtop pH Meter)	5-8
ภาพที่ 5-18 เครื่องวัดความเค็มของน้ำ (Salinity Refractometer)	5-8
ภาพที่ 5-19 เครื่องวัดอัตราไหลของน้ำ (Flow Meter)	5-8
ภาพที่ 5-20 เครื่องวัดค่าการดูดกลืนแสง (Spectrophoto Meter)	5-8
ภาพที่ 5-21 รถปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์สำหรับภาคสนาม (Mobile Laboratory)	5-8
ภาพที่ 5-22 แผ่นวัดความโปร่งแสงของน้ำ (Secchi disc)	5-18
ภาพที่ 5-23 ชุดทดสอบภาคสนามออกซิเจนละลาย	5-27
ภาพที่ 5-24 ชุดเครื่องมือทดสอบภาคสนามออกซิเจนละลาย	5-27
ภาพที่ 5-25 แสดงแถบสีมาตรฐาน (Standard color scale)	5-30
ภาพที่ 5-26 แสดงชุดทดสอบภาคสนามความเป็นกรด-ด่าง	5-37
ภาพที่ 5-27 แถบสีมาตรฐาน (Standard color scale)	5-39
ภาพที่ 5-28 ชุดทดสอบภาคสนามฟอสเฟต	5-47

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 5-29 แถบสีมาตรฐาน (Standard color scale)	5-50
ภาพที่ 5-30 แสดงชุดทดสอบภาคสนามในเดรท	5-63
ภาพที่ 5-31 แสดงแถบสีมาตรฐาน (Standard color scale)	5-66
ภาพที่ 5-32 แผ่นสไลด์แบบ counting chamber	5-73
ภาพที่ 5-33 แสดงวิธีการนับจำนวนแพลงก์ตอนในแผ่นสไลด์แบบ counting chamber	5-74
ภาพที่ 6-1 รูปทรงปะการังแบบต่าง ๆ	6-2
ภาพที่ 6-2 การสำรวจแนวปะการังโดยวิธี Manta Tow (English et al, 1997)	6-10
ภาพที่ 6-3 ลักษณะรูปทรงของปะการังและสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ (English et al., 1997)	6-15
ภาพที่ 6-4 ลักษณะรูปทรงของปะการังและสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ (English et al., 1997)	6-16
ภาพที่ 6-5 ลักษณะรูปทรงของปะการังและสิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ (English et al.,1997)	6-17
ภาพที่ 6-6 การบันทึกข้อมูลปะการัง โดยวิธี Line Intercept transect	6-19
ภาพที่ 7- 1 ชนิดหญ้าทะเลที่พบในประเทศไทย	7-11
ภาพที่ 7- 2 ชนิดหญ้าทะเลที่พบในประเทศไทย	7-12
ภาพที่ 7-3 การวางแผนสำรวจหญ้าทะเล อ่าวปากคลอง จังหวัดภูเก็ต	7-14
ภาพที่ 7-4 ร้อยละการปกคลุมพื้นที่ของหญ้าทะเล	7-16

คู่มือสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภายใต้โครงการการศึกษาเพื่อจัดทำระบบสารสนเทศรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมอย่างง่าย
สำหรับชุมชน (สำหรับครูและนักเรียน)

ที่ปรึกษาโครงการ : นางพรทิพย์ ปั่นเจริญ รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นางมาลี หุตะเจริญ ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม
นางสาวจิรพันธุ์ อินทรสมใจ ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์

คณะผู้เชี่ยวชาญ : อาจารย์สิน สิ้นสกุล
รองศาสตราจารย์ ดร. ชาลี นาวานุเคราะห์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุระ พัฒนเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุมพร ยวรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำลอง อรุณเลิศอารีย์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธุ์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร. สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธุ์

กองบรรณาธิการ : นางสาวพิมพ์ฉวี หล้าวงษา
นางสาวชัชฎา แก้วพุกษาพิมล
นางสาวกัญชารัตน์ สมบัติธีระ
นางสาววรรณที สมประสงค์
นางสาวนพิตา นพนิษฐ์
นางสาวธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์
นายรัชชัย แสนเสนา
นายกมล สิ้นสวนแดง
นายศุภชัย สกาวแสง
นายประสงค์ ปทีปเพิ่มพงษ์

เลขหมู่ 333.7307
ว 12
2550
เลขทะเบียน 15892
วันที่ 4 พ.ย. 2551

97162

ด้วยอภินิทนาการ
จาก
กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3 พ.ย. 2551

สถานที่ติดต่อ : 49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระราม 6
พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์/โทรสาร : 0-2298-5637

E-mail : info@deqp.go.th, tsunami@deqp.go.th